

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: Pintura sobre tela
OBJECTE: Frontal d'altar
MATERIAL / TÈCNICA: Pintura a l'oli
TÍTOL / TEMA: Frontal d'altar amb motius florals
DATA / ÈPOCA: Segles XVIII - XIX
DIMENSIONS: 92 x 230 cm
LOCALITZACIÓ: Església de Sant Miquel de Tartareu, Les Avellanes i Santa Linya (La Noguera)
NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 5149
COORDINACIÓ: Maite Toneu
RESTAURACIÓ: Olga Íñigo i M. Sagrario Usero
ANY/S DE LA RESTAURACIÓ: 2015

Informació historicoartística

El frontal barroc, amb motius florals, procedeix de l'església romànica de Sant Miquel de Tartareu. Segons documentació fotogràfica d'arxiu, l'any 1994, en una visita feta pel director del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC) en aquell moment, el Sr. Josep Maria Xarrié, el frontal, juntament amb altres fragments de teles, es van treure al claustre per documentar-les i es van traslladar a l'antic Centre per a restaurar-les alumnes en pràctiques.

Algunes de les teles fa anys que ja s'han restaurat i que s'exposen a l'església de Sant Miquel, on també es mostrarà a partir d'ara el frontal d'altar juntament amb un petit fragment de tela que representa una base de columna que també s'ha restaurat recentment.

Diagnosi i estat de conservació

El frontal, de dimensions 103,5 x 207,5 x 4 cm, està constituït per un suport de tela format per quatre peces unides amb costures. Les fibres són liberianes (lli o cànem) i el lligat és de tipus tafetà.

Presentava diverses alteracions, com taques d'humitat, brutícia diversa, pols i regalims d'excrements de ratpenat. La tela estava destensada per la pèrdua d'alguns dels gavarrots que la subjectaven al bastidor de fusta i tenia dos forats a la part inferior, zona en què la tela estava més desgastada.

El bastidor, que no és l'original, presentava atac d'insectes xilòfags i els gavarrots estaven oxidats.

La capa pictòrica, feta al tremp, és molt prima i està aplicada sobre una capa de preparació gruixuda que presenta afeblida l'adhesió amb la tela. A la superfície pictòrica cal destacar una gran taca de naturalesa resinosa, de color marronós i una gran quantitat de regalims de cera, a més de fang i pols.

En general, l'estat de conservació abans de la intervenció era dolent.

Procés de conservació–restauració

El procés de conservació i restauració s'ha iniciat a partir del resultat de diferents exàmens i anàlisis que s'han dut a terme. En primer lloc, s'ha fet una desinfecció amb cambra d'anòxia, i seguidament s'ha fet la fixació de les capes pictòrica i de preparació. A continuació, s'ha consolidat el suport de tela amb bandes de reforç, localitzades a les dues zones deteriorades del perímetre. En els petits forats, la consolidació s'ha fet amb la tècnica de la microcirurgia tèxtil. Les pèrdues més grans s'han suturat i reforçat amb teixit fi de polièster impregnat amb adhesiu sintètic termoplàstic. El bastidor s'ha consolidat i s'ha eliminat l'òxid dels gavarrots.

La neteja de la superfície pictòrica s'ha fet en diverses fases: una primera neteja mecànica amb pinzell i aspirador, seguida d'una neteja aquosa amb amortidors de pH 8,5 i una mescla de dissolvents gelificats, per retirar la matèria resinosa.

Finalment, s'han anivellat algunes de les llacunes més rellevants i s'ha fet la reintegració cromàtica amb aquarel·les.

La intervenció de conservació i restauració s'ha fet seguint les directrius i protocols del CRBMC. S'ha basat en el criteri de la mínima intervenció, amb la finalitat d'aportar la màxima estabilitat i retornar a l'obra el seu missatge estètic. Amb aquesta actuació es posen a la llum, un cop més, per al gaudi de les nostres generacions i de les futures, elements d'us litúrgic que hem tingut ocults o fora de l'abast i que tornem a posar en valor.

Església de Sant Miquel
Foto: Olga Íñigo

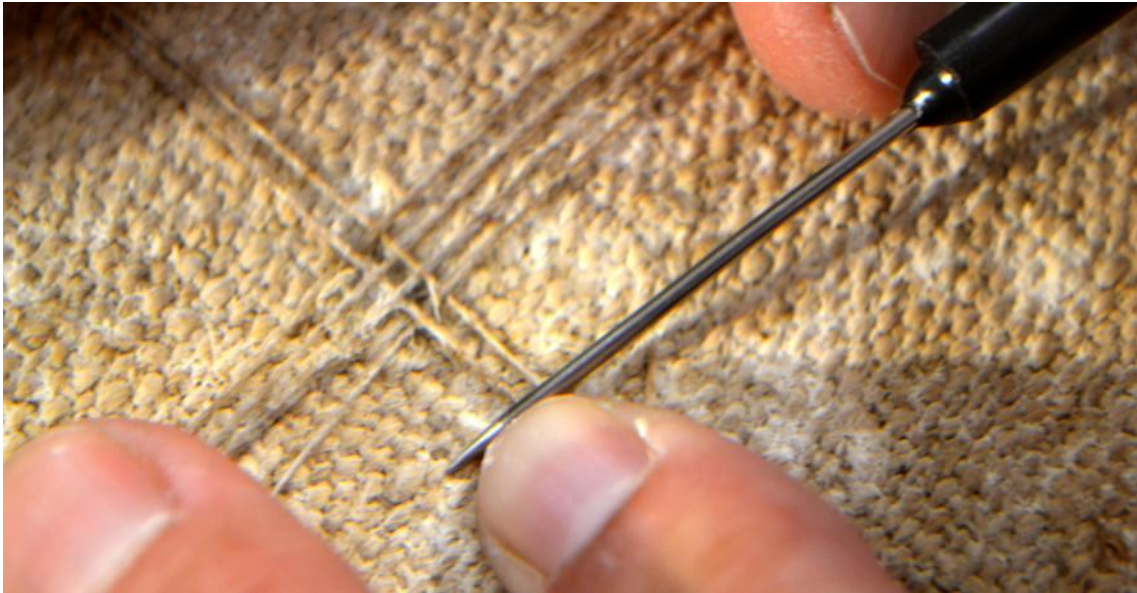
Frontal abans de la intervenció

Revers de la tela abans de la restauració

Fotografia amb llum ultraviolada abans de la restauració

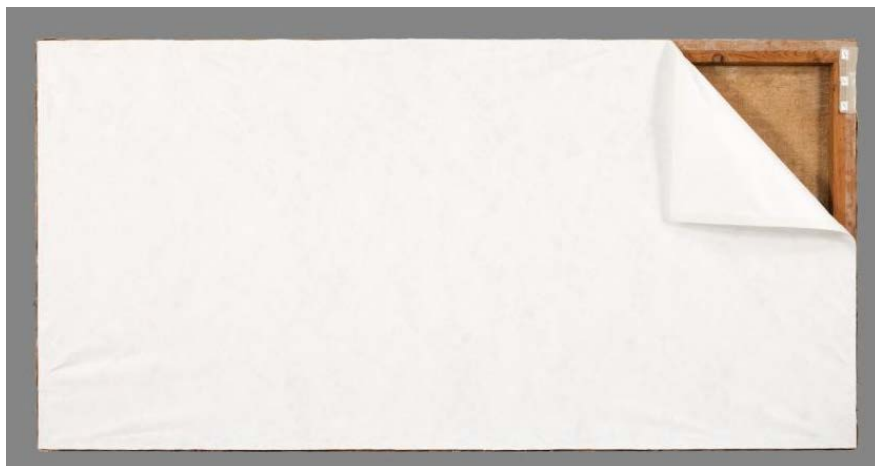
Tractament puntual de la tela de suport

El frontal un cop acabat el procés de conservació i restauració

Fotografia final del revers

Protecció del revers com a mesura de conservació preventiva